

RAISKAUSKRIISIKESKUS TUKINAINEN

/TUKINAINEN RY

LAUSUNTO

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rikosvahinkolain muuttamisesta

RIKOSVAHINKOLAIN MUUTTAMINEN

Oikeusministeriö on pyytänyt Raiskauskriisikeskus Tukinaisalta /Tukinainen ry:ltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rikosvahinkolain muuttamisesta. Lausuntonaan Tukinainen ry esittää seuraavaa:

Kärsimyskorvauksen enimmäismäärä

Rikosvahinkolain 9 pykälän 2 momentin muuttaminen kärsimyskorvauksen osalta siten, että valtion varoista voidaan suorittaa seksuaalirikoksen uhrille korvausta enintään 15000 euroa nykyisen 8800 euron asemesta on erittäin kannatettava muutos. Esityksen mukaan korvauksen enimmäismäärän voi saada sellaisissa tapauksissa, että alaikäinen on joutunut vakavan seksuaalirikoksen uhriksi. Tältä osin huomautamme, että yleisen tietämyksen mukaisesti kaikki lapsiin tai nuoriin kohdistuneet seksuaalirikokset ovat vakavia. Alle 16-vuotiaaseen kohdistunut seksuaalirikos tarkoittaa aina joko lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä tai törkeää lapsen seksuaalista hyväksikäyttöä ja usein myös lapsen kohdistunutta raiskausta/raiskauksia. Toivottavasti oikeuskäytäntö tulee muodostumaan näiden rikosten osalta sellaiseksi, että 15000 euron korvaus henkisestä kärsimyksestä maksetaan aina näissä tapauksissa. Kun seksuaalinen hyväksikäyttö, raiskaus, törkeä raiskaus tai seksuaalipalvelujen ostaminen nuorelta on rikosnimikkeenä alaikäiseen kohdistuneen seksuaalirikoksen kohdalla, seuraukset voivat olla yhtä vakavia kuin alle 16-vuotiaaseen kohdistuneissa rikoksissa. Pääsääntöisesti myös näissä tapauksissa henkisen kärsimyksen enimmäismäärän korvaaminen tulisi olla itsestään selvää. Toivottavasti lain valmistelussa ei ole unohdettu paritusrikoksia, joiden kohteina myös 16-17-vuotiaat nuoret voivat olla. Pääsääntöisesti muutoin parituksen uhrin eivät nykyisen lainsäädännön mukaan ole oikeutettuja korvauksiin asianomistaja-aseman puuttumisen vuoksi.

Aika, jonka kuluessa korvausta tulee hakea

Nyt voimassa olevan rikosvahinkolain 25 pykälän nojalla korvausta voidaan hakea pääsääntöisesti 10 vuoden kuluessa rikoksesta, ellei asiaa ole käsitelty tuomioistuimessa. Erityisestä syystä voidaan maksaa korvausta tämän jälkeenkin (Rikosvahinkolaki 29.12.2005/1204). Rikosvahinkolakia nyt muutettaessa olisi tärkeää selventää lakia siten, että alaikäisiin kohdistuneet seksuaalirikokset ovat sellaisia rikoksia, joiden kohdalla korvausta maksetaan myös tuon määräajan jälkeen. Lapsena seksuaalirikoksen kohteeksi joutuneet uhrin jäävät erittäin usein vaille mitään oikeusturvaa sen vuoksi, että seksuaalirikos viranomaisten tietoon tullessaan katsotaan vanhentuneeksi.

Seksuaalirikoksia koskevien erilaisten vanhentumissäännösten ja vuoteen 1999 asti voimassa olleen rikoslain seksuaalirikoksia koskevien lainkohtien tulkinnanvaraisuuden vuoksi monet lapsiin kohdistuneet seksuaalirikokset eivät päädy tuomioistuimiin.

Helsingissä, syyskuun 1 päivänä 2010

Raiskauskriisikeskus Tukinainen /Tukinainen ry